

РЕШЕНИЕ

№ 38323

гр. София, 18.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 10 състав, в
публично заседание на 02.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мариета Райкова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **8337** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на глава десета от АПК, във връзка с чл. 118 от КСО.

Образувано е по жалба на Р. В. К., чрез адв. А. У. – САК срещу Решение № 2153-21-201 от 10.07.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град, с което е отхвърлена жалбата ѝ против Разпореждане № [ЕГН]/39/16.05.2025 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване.

Жалбоподателят навежда доводи за незаконосъобразност на оспореното решение, като постановено при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и несъответствие с целта на закона. Моли съда да отмени обжалвания административен акт, тъй като административният орган неправилно е тълкувал разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 КСО.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, не се явява, представлява се от адв. У., която поддържа жалбата на наведените в нея основания и представя доказателства. Моли оспореният акт да бъде отменен. Претендира присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С.-град, редовно призован, се представлява от юрк. И., който оспорва жалбата като неоснователна, необоснована и недоказана. Моли съда да остави решението на административния орган в сила. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар. Депозира писмени бележки, в които излага подробни съображения за неоснователност на жалбата.

Софийска градска прокуратура – редовно уведомена, не изпраща представител.

Административен съд – София-град като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със заявление с вх. № 2113-21-2066/16.04.2025г. жалбоподателката е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към заявлението са представени: Удостоверение № 2165-21-295 от 25.03.2025 г.; Удостоверение № 536400-17356/18.10.2016г.; Удостоверение № 536400-36202/15.04.2025г.; Удостоверение № 2541/31.07.1996г.; документ от НАП по чл. 45 КСО.

С Разпореждане № [ЕГН]/39/16.05.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване на Р. В. К. е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст с мотив, че лицата, изпълняващи длъжности или извършващи дейности по посочените в чл. 69 КСО закони, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и ал. 2 КСО, когато не им достига единствено изискуемият осигурителен стаж по чл. 69 КСО, т.е. трябва да са навършили изискуемата възраст по чл. 69 КСО. Прието е, че жалбоподателката няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69, ал. 1 КСО, тъй като няма навършени 54 години и 04 месеца за календарната 2025г., както и няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69б, ал. 1 КСО, тъй като не отговаря на изискванията по чл. 18, ал. 4 от НПОС – няма навършени 54 години и 04 месеца.

След надлежното съобщаване на разпореждането, Р. К. е депозирала жалба, намирайки, че правото ѝ на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б, ал. 1 КСО е възникнало и отговаря на изискванията за възраст и положен стаж от първа категория.

С Решение № 2153-21-201 от 10.07.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град е отхвърлена жалбата на Р. К. срещу Разпореджане № [ЕГН]/39/16.05.2025 г., издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване.

В решението органът е изложил мотиви, че законодателят е предвидил възможност за прилагане нормата на чл. 69б, ал. 1 от КСО на съществено различни основания от тези по чл. 69, ал. 1 от КСО, тъй като законодателят изисква реално полагане на труд при условията на първа категория, която се признава за конкретно определени с акт на МС длъжности съгласно чл. 104, ал. 1 КСО. Посочено е, че съгласно разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостиг на осигурителния стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и ал. 2 КСО. Посочено е, че определящ досежно прилагането на чл. 69 и чл. 69б от КСО е характерът на положения труд и след като е безспорно установено, че жалбоподателката е била държавен служител по ЗМВР, а впоследствие държавен служител по Закона за държавния служител, то за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст следва да се преценят условията по чл. 69 от КСО. Според органа, ако бъде приета тезата на жалбоподателката и се допусне лицата, които имат стаж с изискуема продължителност по чл. 69 от КСО, но нямат необходимата възраст, посочена в същата норма, да се пенсионират по реда на чл. 69б от КСО, се нарушават основни принципи на осигурителното законодателство, което нарушава целта на закона и застрашава осигурителната система.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния срок по чл. 118, ал. 2 от КСО, от надлежна страна по чл. 118, ал. 1 от КСО, срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което е ДОПУСТИМА.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА.

Съобразно задължението на съда по чл. 168, ал. 1 от АПК настоящият състав следва да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО. Потвърденото разпореждане също е издадено от компетентен орган – длъжностно лице по пенсионното осигуряване в НОИ.

Оспореното решение отговаря на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същото е издадено при спазване на законоустановената форма. Решението на директора на ТП на НОИ е подробно мотивирано, като в него са изложени ясни и конкретни правни и фактически основания за издаването му. Не се констатира съществени нарушения на процесуалните правила, поради което следва да бъде преценено съответствието на издадения акт с приложимия материален закон.

Относно спазване на материалноправните разпоредби и целта на закона възраженията на жалбоподателката са основателни. Материалната законосъобразност на акта е обусловена от преценката, дали жалбоподателката е придобила право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69б от КСО. Жалбоподателката няма необходимата възраст от 54г. 4м. за 2025 г за пенсиониране по реда на чл. 69 КСО, независимо, че има необходимият стаж за пенсиониране по тази норма – 27г. общ стаж, от които поне две трети – 18г., действително изслужени на длъжността по специалните закони, в случая - за държавните служители по ЗМВР. Специалният стаж на К. е 20г., 02м. и 15 дни.

Тя обаче отговаря на изискванията за пенсиониране по реда на чл. 69б от КСО. Посочената разпоредба предвижда, че лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при навършена възраст към 2025г. – 51г. и сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените.

От фактическа страна по делото е установено и не се спори между страните, че на оспорващата е зачетена продължителността на осигурителния стаж до датата на подаване на заявлението за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст (ОСВ) – 16.04.2025 г.: а именно от първа категория труд – 20 години, 02 месеца и 15 дни (по ЗМВР) и от трета категория труд – 09 години, 05 месеца и 26 дни. Съгласно чл. 104, ал. 2 от КСО, общият осигурителен стаж, превърнат към трета категория труд, е 43 години, 02 месеца и 00 дни. Няма спор между страните и се установява от писмените доказателства по делото, че жалбоподателката е натрупала стажа си по Първа категория на длъжност на държавен служител по ЗМВР. Следователно, при тези данни са налице основанията на чл. 69б от КСО за придобиване правото на пенсия от жалбоподателката. Възрастта ѝ е над 51г.- 51г. 00м. и 21 дни. Сборът на общия ѝ осигурителен стаж (43г., 02м. и 00 дни) и възрастта ѝ е над 94.

Направеното от ответника тълкуване на КСО относно приложимостта на разпоредбата на

чл. 69б от кодекса по отношение на държавните служители от МВР е в противоречие със закона и с общите правила на правото. По същество, с него се приема, че норма на подзаконов нормативен акт – чл. 18, ал. 4 от НПОС ограничава действието на норма от по-висок ранг – на кодекс, което е недопустимо.

Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО при наличие на навършена възраст и осигурителен стаж. Страните спорят за това, дали за служителите в МВР, чл. 69б, ал. 1 от КСО, вр. чл. 18 от НПОС се прилага само при недостигащ стаж или и при недостигащ стаж и възраст за пенсиониране по чл. 69, ал. 1 от КСО.

Настоящият състав приема второто. Препратката на чл. 18 от НПОС дава възможност на държавните служители от МВР с недостигащ стаж за пенсия по чл. 69, ал. 1 от КСО да се пенсионира по реда на чл. 69б от КСО, при условията, които този член поставя, включително и за възраст. Целта на категоризирането на труда и специалните разпоредби за труда първа категория е да компенсира работещите при по-тежки и неблагоприятни условия на труд. Тълкуването на закона, дадено в решението на Директора на ТП на НОИ поставя в по-неблагоприятно положение лица, които са работили по-дълъг период при по-тежките условия на първа категория труд само заради по-ниската им възраст.

Това, освен че не отговаря на буквалното тълкуване на разпоредбите на чл. 18, ал. 1 от НПОС, вр. чл. 69б, ал. 1 от КСО, противоречи на целите на закона. Държавните служители при МВР могат да се пенсионира както по реда на чл. 69, ал. 1 от КСО, така и по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, като във втория случай се прилагат изрично уредените правила за стаж и възраст на чл. 69б, ал. 1 от КСО. Самата норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС препраща при недостигащ стаж към чл. 69б, ал. 1 от КСО, без да поставя каквито и да е ограничения към реда и правата уредени в разпоредбата на тази норма на КСО, а и такива не могат да се поставят с подзаконов нормативен акт по отношение на акт от по-висок ранг, предвид и компетентността на органите, които са техни издатели. Следователно, за държавните служители, които не могат да се пенсионира по реда на чл. 69, ал. 1 от КСО, чл. 18, ал. 4 от НПОС препраща към реда за пенсиониране по чл. 69б, ал. 1 от КСО, който се прилага съобразно буквата на закона в тази разпоредба – минимум 10г. стаж първа категория, възраст към 2025г. 51г. и 94 точки минимум, формирани от сбора на общия осигурителен стаж и възрастта.

Неправилно е и тълкуването в решението, че стажът на държавните служители в МВР не е първа категория, защото не е уреден в подзаконов нормативен акт и защото ЗМВР е посочил, че този стаж се зачита за първа категория, а не е казал, че е първа категория. Няма пречка с акт от по-висок ранг, какъвто е ЗМВР да се определи един стаж за първа категория, като фактът, че това не е направено с правилник или наредба не променя характера на този стаж. Касае се за законодателно решение на висшия законодателен орган в държавата и след като той е възприел тази техника за категоризиране на стаж, той следва да се зачита като първа категория. В самия закон ясно е казано, че този стаж се зачита за първа категория за нуждите на пенсионирането (чл. 183 от ЗМВР), от което става ясно, че при подаване на молба за пенсиониране на служители, попадащи под нормите му се прилагат всички правила, относими към стажа „Първа категория“, без ограничение. Целта на закона е, трудът на тези служители, който явно е определен, че се полага в по-тежки условия спрямо труда на служителите, работещи при втора и трета категория, да се компенсира с право на по-ранно пенсиониране.

По изложените съображения съдът счита, че оспореното решение е незаконосъобразно, като издадено в нарушение на материалния закон и в противоречие с целта на закона, поради което подадената срещу него жалба е основателна. Оспореният акт следва да бъде отменен, а преписката върната на компетентния орган за ново произнасяне по заявлението за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст съобразно дадените в настоящото решение указания.

При този изход на делото, основателна се явява претенцията на жалбоподателката за присъждане на направените разноски - адвокатски хонорар в размер на 500 лева и държавна такса в размер на 10 лева. Възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение е неоснователно, тъй като хонорарът е в размер към минимума.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, както и на основание чл.143 ал.1 от АПК, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на Р. В. К., чрез адв. А. У. – САК срещу Решение № 2153-21-201 от 10.07.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/39/16.05.2025 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване, с което е постановен отказ за отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69б, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване.

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ С.-град за произнасяне по Заявление с вх. № 2113-21-2066/16.04.2025 г. при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в едномесечен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА ТП на НОИ – С.-град да заплати на Р. В. К. направените разноски по делото в размер на 510 /петстотин и десет/ лева .

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от неговото получаване.

Препис от решението да се изпрати на страните.